

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 19. decembra 2013*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Ochrana spotrebiteľa — Nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom — Smernica 2005/29/ES — Článok 6 ods. 1 — Pojem „klamlivá činnosť“ — Kumulatívna povaha podmienok uvedených v predmetnom ustanovení“

Vo veci C-281/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Consiglio di Stato (Taliansko) z 13. decembra 2011 a doručený Súdnemu dvoru 6. júna 2012, ktorý súvisí s konaním:

Trento Sviluppo srl,

Centrale Adriatica Soc. coop. arl

proti

Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory A. Borg Barthet (spravodajca), sudcovia E. Levits a M. Berger,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Impellizzeri, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 26. septembra 2013,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Trento Sviluppo srl a Centrale Adriatica Soc. coop. arl, v zastúpení: M. Pacilio, avvocato,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci S. Varone a P. Garofoli, avvocati dello Stato,
- litovská vláda, v zastúpení: D. Kriauciūnas a V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, splnomocnení zástupcovia,
- maďarská vláda, v zastúpení: M. Fehér a K. Szijjártó, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: L. Pignataro-Nolin a M. van Beek, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: taliančina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, s. 22).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Trento Sviluppo srl (ďalej len „Trento Sviluppo“) a Centrale Adriatica Soc. coop. arl (ďalej len „Centrale Adriatica“) na jednej strane a Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Orgán pre dohľad nad dodržiavaním hospodárskej súťaže a pravidiel trhu, ďalej len „AGCM“) na druhej strane vo veci obchodnej praktiky týchto dvoch spoločností, ktorú AGCM posúdil ako „klamlivú“.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenie 7 smernice 2005/29 najmä stanovuje, že táto smernica sa zaoberá obchodnými praktikami, ktoré priamo súvisia s ovplyvňovaním rozhodnutí spotrebiteľov o obchodnej transakcii vo vzťahu k produktom.
- 4 Podľa odôvodnenia 11 tejto smernice uvedená smernica zavádza jednotný všeobecný zákaz nekalých obchodných praktík, ktoré narúšajú ekonomické správanie spotrebiteľov.
- 5 Odôvodnenie 13 uvedenej smernice znie:

„... Tento jednotný spoločný všeobecný zákaz ustanovený touto smernicou sa preto týka nekalých obchodných praktík, ktoré narušujú ekonomické správanie spotrebiteľov. ... Všeobecný zákaz je vypracovaný na základe pravidiel pre dva druhy obchodných praktík, ktoré sú zďaleka najbežnejšie, a to klamlivé obchodné praktiky a agresívne obchodné praktiky.“
- 6 Podľa odôvodnenia 14 tej istej smernice:

„Je žiaduce, aby klamlivé obchodné praktiky zahŕňali tieto praktiky vrátane klamlivej reklamy, ktorá tým, že spotrebiteľa uvádza do omylu, bráni mu urobiť kvalifikovanú, a tým aj efektívnu voľbu. ...“
- 7 Článok 2 písm. e) smernice 2005/29 definuje pojem „podstatné narušenie ekonomického správania spotrebiteľa“ ako „využitie obchodnej praktiky na značné narušenie schopnosti spotrebiteľa urobiť kvalifikované rozhodnutie, čo spôsobí, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil“.
- 8 Článok 2 písm. k) tejto smernice definuje pojem „rozhodnutie o obchodnej transakcii“ ako „akékoľvek rozhodnutie spotrebiteľa o tom, či, ako a za akých podmienok produkt kúpi, vykoná zaň platbu vcelku alebo v častiach, ponechá si ho alebo s ním bude ďalej nakladať alebo uplatní zmluvné právo vo vzťahu k produktu bez ohľadu na to, či sa spotrebiteľ rozhodne konať alebo zdržať sa konania“.

9 Článok 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia, uvádza do omylu alebo je spôsobilá uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj keď je táto informácia vecne správna vo vzťahu k jednému alebo viacerým nasledujúcim prvkom, pričom v obidvoch prípadoch zapríčiňuje alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil:

...

b) hlavné znaky produktu, ako je jeho dostupnosť...

...“

Talianske právo

- 10 Legislatívny dekrét č. 206 zo 6. septembra 2005 o spotrebiteľskom zákonníku (decreto legislativo n. 206 – Codice del consumo) (riadna príloha GURI č. 162 z 8. októbra 2005) obsahuje článok 21 ods. 1 písm. b), ktorý bol doň vložený legislatívnym dekrétom č. 146 z 2. augusta 2007, ktorým sa do vnútroštátneho práva preberá najmä smernica 2005/29. Tento článok stanovuje:

„Obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nepravdivé informácie, alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia, uvádza do omylu alebo je spôsobilá uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj keď je táto informácia vecne správna vo vzťahu k jednému alebo viacerým nasledujúcim prvkom, a v každom prípade zapríčiňuje alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil:

...

b) hlavné znaky produktu, ako je jeho dostupnosť, ...“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 11 Trento Sviluppo prevádzkuje v provincii Trident (Taliansko) viaceré veľké supermarkety. Tieto supermarkety sú súčasťou distribučného reťazca skupiny COOP Italia, do ktorého patrí aj Trento Sviluppo.
- 12 Centrale Adriatica poskytuje služby spoločnostiam patriacim do skupiny COOP Italia, pričom sama patrí do tejto skupiny.
- 13 V marci 2008 Centrale Adriatica uviedla v niektorých predajných miestach označených názvom COOP Italia špeciálnu akciovú ponuku, v rámci ktorej boli niektoré výrobky ponúkané za výhodné ceny.
- 14 Akcia trvala v období od 25. marca do 9. apríla 2008. Na reklamnom letáku bolo uvedené „zľavy až do 50 % a mnoho ďalších špeciálnych ponúk“.
- 15 Medzi výrobkami, ktoré sa na tomto reklamnom letáku ponúkali za akciové ceny, sa nachádzal prenosný počítač.
- 16 Dňa 10. apríla 2008 podal spotrebiteľ sťažnosť na AGCM z dôvodu, že tento reklamný oznam bol nepresný, pretože keď v čase platnosti akcie navštívil supermarket v Tridente, nebol tento výrobok výpočtovej techniky dostupný.

- 17 V nadväznosti na túto sťažnosť AGCM začal proti Trento Sviluppo a Centrale Adriatica konanie z dôvodu nekalých obchodných praktík v zmysle článkov 20, 21 a 23 legislatívneho dekrétu č. 206 zo 6. septembra 2005 o spotrebiteľskom zákonníku. Toto konanie bolo ukončené 22. januára 2009 rozhodnutím o uložení peňažnej sankcie týmto dvom spoločnostiam.
- 18 Obe tieto spoločnosti podali proti tomuto rozhodnutiu žalobu na Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Krajský správny súd v Laziu), ktorý obe tieto žaloby zamietol.
- 19 Trento Sviluppo a Centrale Adriatica následne podali proti rozhodnutiam Tribunale amministrativo regionale per il Lazio odvolanie na Consiglio di Stato (Štátna rada).
- 20 Vnútroštátny súd má pochybnosti, pokiaľ ide o rozsah pojmu „klamlivá obchodná praktika“ v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2005/29. V tejto súvislosti sa pýta, či dotknutá obchodná praktika musí na to, aby sa považovala za klamlivú, vyhovovať podmienke, ktorá sa nachádza v poslednej časti úvodnej vety tohto článku 6 ods. 1, podľa ktorej musí byť táto obchodná praktika spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie spotrebiteľa o obchodnej transakcii. Vnútroštátny súd sa pýta, či sa táto podmienka pripája k dvom alternatívnym podmienkam, ktoré sa uvádzajú v prvej časti tejto úvodnej vety, a to aby uvedené informácie boli nesprávne alebo aby boli spôsobilé uviesť spotrebiteľa do omylu, alebo či uvedená podmienka predstavuje inú hypotézu klamlivej obchodnej praktiky.
- 21 Podľa vnútroštátneho súdu sa pôvod problému týkajúceho sa výkladu článku 6 ods. 1 smernice 2005/29 nachádza v rozdieloch medzi jazykovými zneniami tohto článku. Zdá sa totiž, že talianske znenie (ktoré používa výraz „e in ogni caso“) a nemecké znenie (ktoré používa výraz „und... in jedem Fall“) odkazujú na všeobecné ustanovenie, podľa ktorého samotná skutočnosť, že určitá obchodná praktika je spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie spotrebiteľa o obchodnej transakcii, stačí na to, aby bola táto obchodná praktika posúdená ako klamlivá. Naproti tomu anglické znenie (ktoré uvádza „and in either case“) a francúzske znenie („et dans un cas comme dans l'autre“) vedú k presvedčeniu, že klamlivá obchodná praktika môže existovať iba pri splnení jednej z dvoch alternatívnych podmienok uvedených v prvej časti úvodnej vety tohto článku a jednak podmienky, podľa ktorej obchodná praktika musí byť spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie spotrebiteľa o obchodnej transakcii.
- 22 Za týchto podmienok sa Consiglio di Stato rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 6 ods. 1 smernice 2005/29, pokiaľ ide o časť tohto odseku, v ktorej talianske znenie tohto článku používa výraz ‚e in ogni caso‘ vykladať v tom zmysle, že na účely konštatovania existencie klamlivej obchodnej praktiky stačí, aby bol konštatovaný iba jeden zo znakov uvedených v prvej časti uvedeného odseku, alebo v tom zmysle, že na konštatovanie existencie takejto obchodnej praktiky sa vyžaduje, aby bol splnený aj ďalší znak, ktorým je spôsobilosť obchodnej praktiky ovplyvniť rozhodnutie spotrebiteľa o obchodnej transakcii?“

O prejudiciálnej otázke

- 23 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa obchodná praktika má posúdiť ako „klamlivá“ v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2005/29 iba z dôvodu, že táto praktika obsahuje nesprávne informácie alebo je spôsobilá uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa, alebo či je tiež potrebné, aby bola uvedená praktika spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.
- 24 Článok 6 ods. 1 smernice 2005/29 stanovuje, že obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nesprávne informácie, a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia, uvádza do omylu alebo je spôsobilá uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa najmä

v súvislosti s hlavnými vlastnosťami určitého výrobku, akým je jeho dostupnosť, pričom v oboch prípadoch zapríčiňuje alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

- 25 V tejto súvislosti treba konštatovať, že hoci talianske znenie používa výraz „e in ogni caso“, ktorý podľa vnútroštátneho súdu zahrnuje pojmy zavádzajúce určitý druh „záverečnej doložky“, podľa ktorej samotná skutočnosť, že obchodná praktika je spôsobilá narušiť ekonomické správanie spotrebiteľa, stačí na posúdenie takej praktiky ako klamlivej, španielske, anglické a francúzske znenie uvedeného článku 6 ods. 1 naopak používajú výrazy „y en cualquier caso“, „and in either case“ a „dans un cas comme dans l'autre“. Tieto tri posledné uvedené jazykové znenia tým, že výslovne odkazujú na dve hypotézy týkajúce sa klamlivej povahy dotknutej obchodnej praktiky, uvádzajú, že obchodná praktika musí zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.
- 26 Podľa ustálenej judikatúry nemožno formuláciu použitú v jednej z jazykových verzií ustanovenia Únie chápať ako jediný základ na výklad tohto ustanovenia alebo v tejto súvislosti považovať za ustanovenie, ktoré má prednosť pred inými jazykovými verziami. Takýto prístup by totiž nebol v súlade s požiadavkou jednotnosti pri uplatňovaní práva Únie. V prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými verziami sa má predmetné ustanovenie vykladať podľa všeobecnej štruktúry a účelu právnej úpravy, ktorej je súčasťou (pozri rozsudky z 12. novembra 1998, *Institute of the Motor Industry*, C-149/97, Zb. s. I-7053, bod 16, a z 25. marca 2010, *Helmut Müller*, C-451/08, Zb. s. I-2673, bod 38).
- 27 V prvom rade, pokiaľ ide o všeobecnú štruktúru článku 6 ods. 1 smernice 2005/29, treba pripomenúť, že klamlivé obchodné praktiky v zmysle článku 6 smernice 2005/29 predstavujú konkrétnu kategóriu nekalých obchodných praktík, ktoré zakazuje článok 5 tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. apríla 2009, *VTB-VAB a Galatea*, C-261/07 a C-299/07, Zb. s. I-2949, bod 55, ako aj z 19. septembra 2013, *CHS Tour Services*, C-435/11, bod 37).
- 28 V súlade s článkom 5 ods. 2 tejto smernice je obchodná praktika nekalá, ak je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a podstatne narušuje alebo je spôsobilá podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu (rozsudky *VTB-VAB a Galatea*, už citovaný, bod 54, ako aj *CHS Tour Services*, už citovaný, bod 36).
- 29 Podľa článku 2 písm. e) smernice 2005/29 sa za „podstatné narušenie ekonomického správania spotrebiteľa“ považuje využitie obchodnej praktiky na značné narušenie schopnosti spotrebiteľa urobiť kvalifikované rozhodnutie, čo spôsobí, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Z toho vyplýva, že na to, aby bola praktika nekalá v zmysle článku 5 smernice 2005/29, musí byť spôsobilá zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.
- 30 Keďže klamlivé obchodné praktiky, ktorých sa týka článok 6 smernice 2005/29, predstavujú špecifickú kategóriu nekalých obchodných praktík uvedených v článku 5 ods. 2 uvedenej smernice, musia nevyhnutne zahŕňať všetky podstatné znaky nekalého charakteru a v dôsledku toho aj znak týkajúci sa spôsobilosti praktiky podstatne narušiť ekonomické správanie spotrebiteľa tým, že zapríčiniť, že tento spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.
- 31 V druhom rade, pokiaľ ide o cieľ, ktorý sleduje článok 6 ods. 1 smernice 2005/29, treba konštatovať, že táto smernica vychádza z článku 169 ZFEÚ a jej cieľom je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa aproximáciou ustanovení členských štátov o nekalých obchodných praktikách poškodzujúcich ekonomické záujmy spotrebiteľov. Odôvodnenie 7 smernice 2005/29 uvádza, že táto smernica sa zaoberá obchodnými praktikami, ktoré priamo súvisia s ovplyvňovaním rozhodnutí spotrebiteľov o obchodnej transakcii vo vzťahu k produktom. Odôvodnenie 11 tejto smernice uvádza, že uvedená smernica zavádza jednotný všeobecný zákaz týchto nekalých obchodných praktík, ktoré narúšajú ekonomické správanie spotrebiteľov. Z odôvodnenia 13 uvedenej smernice vyplýva, že práve

dva druhy obchodných praktík, ktoré sú zďaleka najbežnejšie, a to klamlivé obchodné praktiky a agresívne obchodné praktiky, boli dôvodom na prijatie špecifických pravidiel na boj proti týmto praktikám. Podľa odôvodnenia 14 tej istej smernice táto smernica speje k tomu, aby pojem „klamlivé obchodné praktiky“ zahrňal praktiky, ktoré tým, že spotrebiteľa uvádzajú do omylu, bránia tomuto spotrebiteľovi urobiť kvalifikovanú, a tým aj efektívnu voľbu.

- 32 Z toho vyplýva, že smernica 2005/29 s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa zavádza jednotný všeobecný zákaz nekalých obchodných praktík, ktoré narušajú ekonomické správanie spotrebiteľov.
- 33 Z toho vyplýva, že obchodná praktika na to, aby bola posúdená ako „klamlivá“ v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2005/29, musí byť najmä spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.
- 34 Tento výklad je okrem iného podporovaný judikatúrou Súdneho dvora. Z bodu 47 rozsudku z 15. marca 2012, Pereničová a Perenič (C-453/10), a z bodu 42 už citovaného rozsudku CHS Tour Services totiž vyplýva, že obchodná praktika sa považuje za klamlivú v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2005/29, pokiaľ je informácia nepravdivá a je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.
- 35 Okrem toho na účely poskytnutia všetkých potrebných skutočností vnútroštátnemu súdu, aby mohol rozhodnúť spor, ktorý prejednáva, treba určiť rozsah pojmu „rozhodnutie o obchodnej transakcii“ v zmysle článku 2 písm. k) smernice 2005/29. V rozsahu, v akom sa vo veci samej obchodná praktika týka informácií o dostupnosti výrobku za zvýhodnenú cenu počas určitého obdobia, treba určiť, či úkony, ktoré predchádzajú prípadnej kúpe určitého výrobku, ako cesta spotrebiteľa do obchodu alebo jeho návšteva obchodu možno považovať za rozhodnutia o obchodnej transakcii v zmysle uvedenej smernice.
- 36 Zo samotného znenia článku 2 písm. k) smernice 2005/29 vyplýva, že pojem „rozhodnutie o obchodnej transakcii“ je vymedzený široko. Podľa tohto ustanovenia je totiž rozhodnutie o obchodnej transakcii „akékoľvek rozhodnutie spotrebiteľa o tom, či, ako a za akých podmienok produkt kúpi“. Tento pojem zahŕňa nielen rozhodnutie o tom, či kúpiť, alebo nekúpiť určitý výrobok, ale takisto rozhodnutie, ktoré priamo súvisí s týmto rozhodnutím, najmä rozhodnutie navštíviť obchod.
- 37 Článok 3 ods. 1 tejto smernice podporuje tiež takýto výklad, keďže v súlade s týmto ustanovením sa uvedená smernica uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu.
- 38 Na položenú otázku treba preto odpovedať tak, že obchodná praktika sa má posúdiť ako „klamlivá“ v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2005/29, pokiaľ táto praktika jednak obsahuje nesprávne informácie alebo je spôsobilá uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa a jednak je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Článok 2 písm. k) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „rozhodnutie o obchodnej transakcii“ zahŕňa akékoľvek rozhodnutie, ktoré priamo súvisí s rozhodnutím o tom, či kúpiť, alebo nekúpiť určitý výrobok.

O trovách

- 39 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

Obchodná praktika sa má posúdiť ako „klamlivá“ v zmysle článku 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“), pokiaľ táto praktika jednak obsahuje nesprávne informácie alebo je spôsobilá uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa a jednak je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Článok 2 písm. k) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „rozhodnutie o obchodnej transakcii“ zahrnuje akékoľvek rozhodnutie, ktoré priamo súvisí s rozhodnutím o tom, či kúpiť, alebo nekúpiť určitý výrobok.

Podpisy